

ת"פ 39923/11/10 - מדינת ישראל נגד טיב טעם רשתות בע"מ

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע

ת"פ 39923-11-10

24 אפריל 2014

לפני: כב' השופט צבי פרנקל

המאשימה:

מדינת ישראל
ע"י ב"כ: עו"ד חן אביטן

נגד

הנאשמת:

טיב טעם רשתות בע"מ, (חברות - 512792714)
ע"י ב"כ עו"ד: מנחם עופר

גזר דין

1. נגד הנאשמים טיב טעם רשתות בע"מ (להלן: "הנאשמת 1") ואליני ענת (להלן- "הנאשמת 2") הוגש כתב אישום על העסקת עובדים ביום המנוחה השבועית- עבירה לפי סעיפים 9 ו-26(א) לחוק שעות העבודה ומנוחה, התשי"א-1951 (להלן: "חוק שעות עבודה ומנוחה").

עובדות כתב האישום-

2. הנאשמת 1 הינה חברה בע"מ אשר במועדים הרלוונטיים לכתב האישום, הפעילה חנות סופרמרקט בבאר שבע; נאשמת 2 היתה בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום, מנהלת משאבי אנוש בנאשמת 1.

3. ביום 1.8.09, שהיה יום שבת בשבוע, בשעה 10:30 בבוקר או בסמוך לכך, ערכו מפקחי משרד התמ"ת ביקורת בחנות ונמצא כי הנאשמת 1 העסיקה 12 עובדים ביום המנוחה השבועי וב- 31 מועדים שונים, כמפורט בטבלה שצורפה לכתב האישום וסומנה א', בניגוד לחוק שעות עבודה ומנוחה.

הנאשמת 2, מתוקף תפקידה נושאת משרה בנאשמת 1, לא עשתה כל שניתן למניעת העסקתם של העובדים ביום המנוחה השבועית על פי חוק שעות עבודה ומנוחה.

4. על הנאשמת 1 הוטל קנס מינהלי, אך בהתאם לבקשת הנאשמת 1 להישפט, הוגש נגדה כתב

עמוד 1

האישום.

5. במעמד ההקראה שהתקיים ביום 28.11.13 כפרו הנאשמים בעובדות כתב האישום.
6. ביום 6.2.14, במעמד דיון ההוכחות ולאחר ששניים מעדי המאשימה נחקרו, הודיעה המאשימה על הסדר טיעון שגובש בין הצדדים, לפיו הנאשמות יחזרו מכפירתן בעובדות כתב האישום; הנאשמת 2 תימחק מכתב האישום על דרך תיקונו; על הנאשמת 1 יושת קנס בשיעור של 260,000 ₪ שישולם בתוך 14 יום מיום קבלת גזר הדין. כמו כן, תידרש הנאשמת לחתום על כתב התחייבות שלא לעבור עבירה דומה משך שלוש שנים, שאם לא כן, תחויב לשלם קנס בגובה שבית הדין יקבע.
7. בעקבות הסכמות הצדדים והסדר הטיעון שגובש, הורשעה הנאשמת 1 ביום 6.2.14, על יסוד הודאתה, בעבירות שיוחסו לה בכתב האישום המתוקן.

טיעוני המאשימה -

8. העבירות המפורטות בכתב האישום הינן עבירות מתחום חוקי המגן הסוציאליים שתכליתם להציב רף הגנה מינימאלי ולקבוע זכויות סוציאליות לעובדים. תכלית איסור העבודה ביום המנוחה השבועית היא לחייב חיוב קוגנטי את העובדים ואת המעסיקים לנוח שלושים ושש שעות בשבוע עבודה וכן לשמור על צביונה היהודי של מדינת ישראל. משכך מדיניות הענישה הראויה היא זו שתקדם את הגשמת תכלית חוק שעות עבודה ומנוחה.
- בנסיבות מקרה זה, הקנס המינהלי שהושת על הנאשמת 1 (להלן: "הנאשמת") עמד על סך של 310,000 ₪ המאשימה הסכימה להסדר בו תשלם הנאשמת קנס מופחת בסך 260,000 ש"ח וכי בעונש זה בלבד, אין כדי ליצור את המאזן שימנע בעתיד מן הנאשמת את הישנות העבירה ומשכך מבקשת לחייב הנאשמת בגובה הקנס המקסימאלי בגין עבירה זו שעומד על סך של 446,400 ₪ (קנס מקסימאלי בגובה 14,400 ₪ לכל יחידת עבירה במכפלת 31 יחידות עבירה).
9. אם הנאשמת אינה מתכוונת לחזור על העבירה והיא עתידה להפקיד על חוקי המגן בכלל ועל העבירה נשוא כתב האישום בפרט, הרי שגובה ההתחייבות אינו אמור לשנות כהוא זה. אולם אם תחזור הנאשמת על ביצוע העבירה, עליה יהיה לדעת כי העונש שיוטל עליה יהיה משמעותי ובר הרתעה.
10. על הנאשמת הוטלו בעבר מספר קנסות מינהליים הן בגין העסקה במנוחה שבועית, היא העבירה נשוא כתב האישום והן בגין הפרות אחרות של חוקי המגן ואין מדובר בנאשמת ללא עבר לפי חוק שעות עבודה ומנוחה.

טיעוני הנאשמת -

11. הוראת החוק המסמיכה את בית הדין להטיל על אדם שהורשע התחייבות למניעת עבירה קובעת רף עליון לגובה ההתחייבות והוא גובה הקנס שמותר להטיל בגין אותה עבירה. על פי חוק העונשין, שיעור הקנס המירבי בגין העבירה נשוא כתב האישום עומד על סך של 14,400 ₪ ומשכך גובה ההתחייבות לא יכול לעלות על שיעור זה. דרישת המאשימה להשית על הנאשמת התחייבות בשיעור מצטבר בגין 31 עבירות נפרדות היא בלתי מידתית ובלתי פרופורציונלית בפרט כשהצדדים הסכימו ביניהם כי ההתחייבות תופעל רק פעם אחת במשך 3 שנים.

12. עצם ההרשעה של הנאשמת הינה עונש כבד ומתריע עבורה כחברה ויש בה גם משום פגיעה במוניטין ובתדמית שלה, וכן ביכולת התקשרותה בהתקשרויות ומכרזים שונים. כמו כן שיעור הקנס שהוטל עליה במסגרת הסדר הטיעון הוא קנס בסכום גבוה ומשמעותי ודי בו; אין צורך בהרתעה נוספת - הטלת גובה התחייבות בסכום המירבי, כדרישת המאשימה.

13. על פי העדויות שנשמעו בתיק ועל פי המסמכים שהוצגו, הגם שאלו לא נשמעו במלואם בעקבות הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים, קיימות נסיבות המצדיקות הקלה בעונש והן העובדה כי במקום העסק הופעלו גם שתי מסעדות המהוות בתי אוכל שלגביהן קיים היתר העסקה כללי בימי מנוחה; 4 מתוך 31 העבירות נשוא כתב האישום מיוחסות לעובד בכיר בחנות אשר ספק רב אם לאור מעמדו, חוק שעות עבודה ומנוחה חל עליו; העובדים שעבדו בשבת עשו זאת מרצונם ותוגמלו כלכלית בתעריף מוגדל. זאת ועוד. כל העובדים שעבדו בשבת קיבלו ימי מנוחה חלופיים במהלך השבוע על פי העדפתם האישית ואין מדובר בעובדים שעבדו ברציפות שבעה ימים ללא כל ימי מנוחה.

14. יש להתחשב גם בהודאת הנאשמת ובחסכון זמנו של בית הדין משמיעת כל ההוכחות בתיק בו כמות העדים גדולה מאוד.

דין והכרעה-

15. על גזר הדין שלפנינו חל תיקון מס' 113 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין") העוסק בהבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה. התיקון חל על כל התיקים בהם ניתנה הכרעת דין לאחר יום 10.7.12 (להלן: "התיקון").

16. מטרת התיקון לחוק העונשין, כפי שנקבעה בסעיף 40 א' לחוק, הינה - **"לקבוע את העקרונות והשיקולים המנחים בענישה, המשקל שיש לתת להם והיחס ביניהם, כדי שבית המשפט יקבע את העונש המתאים לנאשם בנסיבות העבירה"**.

העיקרון המנחה בענישה נקבע בסעיף 40 ב' לחוק - **"העיקרון המנחה בענישה הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו"**

(בסימן זה העיקרון המנחה)".

17. בענייננו, וכפי שצוין לעיל, הצדדים הסכימו במסגרת הסדר הטיעון שגובש, כי העונש שיוטל על הנאשמת יהיה קנס בשיעור של 260,000 ₪ ומשכך אין בית הדין נדרש במקרה דנן לקבוע את מתחם הענישה הראוי. אני מאשר את ההסדר בעניין זה, לא מצאתי שיש לסטות מההסכמה. עם זאת, ביקשו הצדדים כי אקבע את סכום ההתחייבות שיוטל על הנאשמת במסגרת התחייבותה להימנע מביצוע עבירה בגינה הורשעה במשך 3 שנים.

18. סעיף 72 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") אשר כותרתו "**התחייבות להימנע מעבירה**" מתווה את הדרך ומציין את המקרים בהם רשאי בית המשפט להורות לנאשם ליתן התחייבות, וזו לשונו:

"(א) בית משפט שהרשיע אדם רשאי, נוסף על העונש שהטיל, לצוות שהנידון ייתן התחייבות להימנע מעבירה בתוך תקופה שיקבע בית המשפט ושלא תעלה על שלוש שנים.

(ב) קבע בית המשפט שנאשם ביצע עבירה אך לא הרשיעו, רשאי הוא לצוות כי הנאשם ייתן התחייבות להימנע מעבירה בתוך תקופה שיקבע בית המשפט ושלא תעלה על שנה אחת.

(ג) התחייבות כאמור בסעיף זה תהיה בסכום שלא יעלה על סכום הקנס שמותר להטיל בשל העבירה שבה הורשע הנידון או שנקבע שביצע אותה, לפי העניין, ותהיה בערבים או בלי ערבים, הכל כפי שיצווה בית המשפט."

כלומר בית הדין רשאי להטיל על נאשם התחייבות, כעונש נוסף, כאשר מהות ההתחייבות הינה כי הנאשם יתחייב להימנע מביצוע העבירה לתקופה הקצובה בהתחייבות, ובסכום שקצב בית הדין.

19. למעשה, התחייבות להימנע מעבירה, כמוה, ברמה המושגית - כקנס מותנה. הפעלה של ההתחייבות תהיה פועל יוצא של הרשעה נוספת - עתידית, בעבירה נוספת שיעבור הנאשם תוך הפרת התחייבותו להימנע ממנה.

במצב דברים זה, סבורני כי בבוא בית הדין לקצוב את גובה ההתחייבות שיוטל על הנאשמת, בדומה לקביעת מתחם הענישה הראוי על פי התיקון, יש להתחשב בערך החברתי הנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה בעבירות נשוא כתב האישום.

20. בנסיבות העניין שלפני, לאחר ששקלתי את כלל האינטרסים העומדים על הפרק, אני סבור כי סכום ההתחייבות צריך להיקבע בשיעור של בין 60% ל-100% מהקנס המירבי הקבוע לעבירה. זאת, בשם לב לפסיקה העניפה בעניין זה וטיבה של העבירה; בתכלית איסור העסקת עובד יהודי בשבת, שהוא יום

המנוחה השבועי, ובשים לב לשמירת צביון יום השבת כיום המנוחה השבועי לעובד יהודי במדינת ישראל.

21. במישור הנוסף, נסיבות הקשורות בנאשמת עצמה, הרי שביצוע העבירה במסגרת משלח ידה של הנאשמת ומשיקולים כלכליים, כמו גם העובדה כי עברה בעבר על העבירה נשוא כתב האישום והוטלו עליה קנסות מינהליים ע"י המאשימה, מטילים את הכף לחובתה.

22. אין לקבל את טענת הנאשמת כי גובה הקנס המירבי שיש להטיל עליה במקרה הנוכחי הוא בשיעור של 14,400 ₪ בלבד, משהיא עצמה מודה כי כתב האישום מייחס לה 31 עבירות נפרדות. אין המדובר באירוע אחד כולל, הגם שהעבירות בגינן הורשעה הנאשמת נמצאו בביקורת אחת, אלא יש לראותם כמספר אירועים של עבירות שנעברו כל אחת במועד נפרד. משכך גובה סכום ההתחייבות המקסימאלי במקרה דנן עומד על סך של 446,400 ₪.

23. לאור האמור לעיל במצטבר, אני מורה לנאשמת לחתום תוך 30 ימים ממועד המצאת גזר הדין, על התחייבות להימנע מביצוע העבירה נשוא כתב האישום במשך תקופה של 3 שנים, שאם לא כן יוטל עליה קנס בגובה של 300,000 ₪.

24. סכום הקנס שגזרתי בסעיף 17 בשיעור של 260,000 ₪ ישולם ע"י הנאשמת תוך 14 יום ממועד המצאת גזר הדין.

25. גזר הדין ישלח לצדדים בדואר רשום, בהתאם להסכמתם.

26. זכות ערעור תוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ד ניסן תשע"ד, (24 אפריל 2014), בהעדר הצדדים וישלח אליהם.